
CHANUKAH I

The Greeks & Their Decrees & the Symbolism of the Menorah

Chanukah celebrates the miraculous Jewish victory over the Greek challenge to Judaism towards the end of the Second Temple Period.

The Greeks launched a three–pronged assault by:

1. Attempting to Hellenize the Jews intellectually so that they would forsake Judaism,
2. Instituting decrees to eradicate Jewish observance
3. Attacking and desecrating the focus of Jewish service – the Holy Temple.

There are two Morasha classes on Chanukah. This first class addresses:

- ~ What happened on Chanukah?
- ~ Who were the Greeks and what was their battle with the Jews?
- ~ What catalyzed and eternalized the Chanukah miracles?
- ~ What do the Menorah and its light symbolize?

The second class on Chanukah discusses the Chanukah miracles and how we commemorate Chanukah today.

Class Outline:

Section I. Time Line of the Chanukah Era

Section II. What Happened on Chanukah?

Section III. Who Were the Greeks and What Was Their Battle with the Jews?

Part A. The Jews and Greeks Trace Back to Noach

Part B. The Jewish and Greek Diverging World–Views

Section IV. The Greek Decrees against the Jewish People

Section V. The Greek Attack and Desecration of the Temple

Section VI. Why the Greeks Instituted Their Decrees

Section VII. Dedication to Judaism Triggers and Eternalizes the Chanukah Miracles

Part A. Dedication to the Menorah is Grounded in Jewish History

Part B. What was Extraordinary about the Jewish Response to the Decrees that Eternalized Chanukah?

Part C. Hard Work and Perseverance are Essential for Spiritual Growth

Section VIII. What is the Symbolism of the Menorah and its Light?

Part A. The Shechinah – The Presence of God

Part B. The Light of Torah

Part C. The Oral Law and Rabbinic Authority

SECTION I. TIME LINE OF THE CHANUKAH ERA

Chanuka, Mesorah Publications, Rabbis Nosson Scherman and Meir Zlotowitz Editors: Brooklyn 1981, p.90, Columbia History of the World, Harper and Row Publishers, Garraty and Gay Editors, New York 1972, pp. 176–189

3408 / 352	BCE	Building of Second Temple
319	BCE	Beginning of Greek Era
199	BCE	Antiochus of Seleucids and ruler of Syria controls Israel
175	BCE	Antiochus V reigns
168	BCE	Temple is desecrated by Antiochus IV
165	BCE	Conquest of Temple by Chashmonaim (Hasmoneans) Miracle of Chanukah
140 – 36	BCE	Rule of Chashmonaim
36 BCE – 68	CE	Rule of Roman Governors and Herodian Dynasty
3862 / 68	CE	Romans destroy Second Temple

SECTION II. WHAT HAPPENED ON CHANUKAH?

1. Talmud Bavli (Babylonian Talmud), Shabbat 21b – The Chanukah miracle.

What is Chanukah? ... When the Greeks entered the Holy Sanctuary they defiled all the oil that was there. And when the dynasty of the Chashmonaim grew strong and defeated the Greeks, they searched and found only one flask of oil that lay with the stamp of the Kohen Gadol; and there was only enough oil to burn for one day. A miracle occurred and they lit [the Menorah] from this oil for eight days. The following year the Sages established these days for praise and thanksgiving.

מאי חנוכה... שכשנכנסו יוונים להיכל טמאו כל השמנים שבהיכל וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול ולא היה בו אלא להדליק יום אחד נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים לשנה אחרת קבעום ועשאוים ימים טובים בהלל והודאה.

2. Rambam (Maimonides), Hilchot Chanukah (Laws of Chanukah), 3:1 – The Greeks enforced harsh decrees to eradicate Judaism and Jewish life, until God redeemed the Jews.

During the times of the Second Temple, when the Greeks ruled over the Jewish people, they instituted decrees against them and attempted to destroy their religion. They did not allow the Jews to study Torah or perform mitzvot. They took their money and their daughters, and they entered and defiled the Temple where they violated its purity. The Greeks subjected the Jews to great hardships and pressured them immensely, until the God of their fathers had pity on them and saved them.

בבית שני כשמלכו יון גזרו גזרות על ישראל ובטלו דתם ולא הניחו אותם לעסוק בתורה ובמצוות ופשטו ידם בממונם ובבנותיהם ונכנסו להיכל ופרצו בו פרצות וטמאו הטהרות וצר להם לישראל מאד מפניהם ולחצום לחץ גדול עד שריחם עליהם אלהי אבותינו והושיעם מידם והצילם.

SECTION III. WHO WERE THE GREEKS AND WHAT WAS THEIR BATTLE WITH THE JEWS?

PART A. THE JEWS AND GREEKS TRACE BACK TO NOACH

The relationship between the Greek and Jewish ancestry is Biblical – going back to Noah (Noah) and his sons. Avraham (Abraham) was descended from Noah's son, Shem and the Greeks were descended from another son, Yefet (Jepheth).

1. Bereishit (Genesis) 9:20 – 27

And Noah, the man of the earth, debased himself and planted a vineyard. And he drank of the wine, and became drunk; and he lay uncovered inside his tent. And Ham, the father of Canaan, saw the nakedness of his father, and told his two brothers outside.

ויחל נח איש האדמה ויטע כרם: וישת מן היין וישכר ויתגל בתוך אהלה: וירא חם אבי כנען את ערות אביו ויגד לשני אחיו בחוץ: ויקח שם ויפת את השמלה וישימו על שכם שניהם וילכו אחרנית ויכסו את ערות אביהם ופניהם אחרנית וערות אביהם לא ראו:

And Shem and Yefet took a garment, and laid it upon both their shoulders, and went backward, and covered the nakedness of their father. Their faces were backward and they did not see their father's nakedness. And Noach awoke from his wine, and knew what his younger son had done to him. And he said, "Cursed be Canaan; a slave of slaves shall he be to his brothers." And he said, "Blessed be God, the God of Shem; and Canaan shall be his slave. God shall enlarge Yefet, and he shall live in the tents of Shem; and Canaan shall be his slave."

וייקץ נח מיינו וידע את אשר עשה לו בנו הקטן: ויאמר ארור כנען עבד עבדים יהיה לאחיו: ויאמר ברוך ה' אלהי שם ויהי כנען עבד למו: יפת אלהים ליפת וישכן באהלי שם ויהי כנען עבד למו:

2. Rashi, Bereishit 9:23, quoting Bereishit Rabbah 36:6

"And Shem and Yefet took ..." The text does not say "they took" but "he took" (*vayikach*). This is to teach that Shem was more zealous than Yefet in performing the good deed. Therefore his children merited the commandment of *tzitzit*. Yefet merited that his descendants would be given burial [in the wars of Gog and Magog] – (See Yechezkel/Ezekiel 39:11).

ויקח שם ויפת – אין כתיב ויקחו אלא ויקח (סנהדרין ע) לימד על שם שנתאמן במצוה יותר מיפת לכך זכו בניו לטלית של ציצית ויפת זכה לקבורה לבניו שנאמר (יהזקאל לט) אתן לגוג מקום שם קבר.

3. Maharal, Gur Aryeh, ibid.

Since these two brothers showed respect by covering their father, they themselves merited respect – Yefet merited burial so that his body would not lie disgraced, and Shem merited *tzitzit*, which is an honor for the body to be clothed with ... Now certainly the respect that Shem merited was much greater, for he merited the mitzvah of *tzitzit*. He received this greater reward because he exerted himself more than Yefet in the mitzvah of covering their father. The honor he received was one which applies in the person's lifetime, and not just after his death, like the honor Yefet received. In addition, Shem merited the mitzvah itself [besides the honor it bestows], which Yefet did not merit.

לפי שאלו שני אחים היו נוהגים כבוד לכסות את אביהם, לפיכך זכו לכבוד, זה – לקבור את הגוף שלא יהיה מוטל בבזיון, וזה – לטלית של ציצית, דטלית הוא כבוד לגוף... ובודאי כבוד ציצית שהיא מצווה – הוא יותר מקבורה, ומפני ששם נתאמן במצווה יותר – זכה לכבוד הזה, שיהיו מלבושים – שהוא כבוד האדם כאשר הוא עם נשמתו – דרך כבוד, מה שאין כך ביפת, שלא זכה לכבוד רק הגוף בלבד, וגם לא זכה לדבר מצוה.

PART B. THE JEWISH AND GREEK DIVERGING WORLD –VIEWS

Through Avraham, the Jews take on a proactive spiritual mission bringing Monotheism to the world. The Greeks seek to understand the world intellectually, denying the involvement of God; they aspire to make Judaism a sub-culture of Greece. The Torah values the Greek appreciation of wisdom, but only in the context of Judaism.

1. Talmud Bavli, Megillah 8b

Rav Shimon ben Gamliel said, "The only language [besides Hebrew] that one can write [the Torah, Prophets and Writings] is Greek."

רבן שמעון בן גמליאל אומר אף בספרים לא התירו שיכתבו אלא יונית

2. Bereishit Rabbah 2:4

Rabbi Shimon ben Lakish explained the verse, "And the Earth was desolate and void and darkness was on the face of the deep"... "And darkness" refers to the Greek Exile which darkened the eyes of the Jews through its decrees ...

ר"ש בן לקיש פתר קריא בגליות והארץ היתה תהו... וחושך זה גלות יון שהחשיכה עיניהם של ישראל בגזירותיהן...

3. Rabbi Chaim Friedlander, Sifsei Chaim, Vol. II, p. 55 – Why is Greek civilization, which brought enlightenment to the world, characterized as "darkness"?

Defining (Yavan) Greece as darkness opposes what is accepted in the world and what is known from the history of the Greeks, since the blossoming of enlightened human civilization was rooted in Greece. The development of philosophy, science and culture and their dissemination, from the Romans to the great empires that followed including the Arab nations, all founded themselves on the wisdom of the Greeks – it remains the basis of culture and science today. Yet, the Sages decided and instituted that this worldview is "darkness."

In contrast, we find that our Sages themselves valued the Greek language as the most beautiful of languages, and they therefore permitted the translation and writing of the Torah into the Greek language alone, which they explained from the verse, "The beauty of Greece – the language of the Greeks – will be in the tents of Shem." The Greeks requested the Jewish scholars to translate the Torah into Greek, as they loved wisdom and thirsted to know the wisdom of the Torah as well ... Therefore, it is even more astonishing that our Sages defined the wisdom of the Greeks as "darkness"!

However, this is the reason [for Yavan being coined "darkness"]: Since the Greeks were so scholarly, it was their intention to compete with the Torah's wisdom and with the Torah nation. The Maharal explains, "The Greeks wanted to destroy the special relationship of the Jews to the Torah, according to the principle that a strong nation is jealous of another strong nation,

הגדרת יוון כ"חושך" היא לכאורה הפוכה מהמקובל בעולם ומהידוע מההיסטוריה של יוון, שהרי כל הפריחה של התרבות האנושית הנאורה היתה בעיקר ביוון, וכל התפתחות הפילוסופיה, המדע, התרבות והפצתן מאז, בימי רומי ובימי כל הממלכות הגדולות שבאו אחריה כולל הערבים, כולם התבססו על חכמת יוון והרחיבו אותה, והיא הבסיס של התרבות והמדע עד היום הזה. והנה חז"ל קבעו ופסקו שכל זה הוא "חושך".

מאידיך גיסא מצאנו שחז"ל בעצמם העריכו את השפה היוונית כשפה היפה ביותר, ולכן התירו לתרגם ולכתוב את התורה בשפה היוונית בלבד, ודרשו זאת מפסוק "יפיותו של יפת – לשון יוון – יהא באהלי שם" (מגילה ט). אף היוונים ביקשו מחכמי ישראל לתרגם להם את התורה ליוונית (שם, שם), מפני שהיו אוהבי חכמה והיו צמאים לדעת גם את חכמת התורה... וא"כ תמוה יותר, מדוע הגדירו חז"ל את חכמת יוון כ"חושך"?

אלא היא הנותנת, מכיוון שהיו חכמים לכן רצו להתחרות בחכמת התורה ובעם התורה, כמו שביאר המהר"ל "והקירוב הזה עצמו" – לחכמה ולתורה – "היה גורם שרצו לאבד מהם" – מישראל – התורה, "כי אין גיבור מתקנא אלא בגיבור שכמותו, ולפיכך רצו לאבד מהם התורה". כי אדרבא בגלל שהיו חכמים יותר משאר האומות לכן ראו דוקא בעם ישראל

and therefore wanted to dispossess them of their Torah.” In fact, since the Greeks were wiser than other cultures, they specifically viewed the Jewish nation as a threat to their stature. Their goal was to translate the Torah into Greek and to transform Judaism into a sub-culture of Greece.

ובתורתנו את המתחרה שלהם, ומסיבה זו ביקשו לתרגם את התורה ליוונית כי רצו לבלוע את התורה ולהפוך אותה לחלק מהחכמה היוונית וכסניף לה.

4. **Talmud Bavli, Megillah 9b**

What is the basis for the ruling of Rav Shimon ben Gamliel? The verse states, “May God expand Yefet and he will dwell in the tents of Shem” (Bereishit 9:27). This means the words of Yefet will be in the tents of Shem.

מאי טעמא דרבן שמעון בן גמליאל אמר קרא יפת אלהים ליפת וישכן באהלי שם דבריו של יפת יהיו באהלי שם

5. **Rabbi Chaim Friedlander, Sifsei Chaim, Vol. II, p. 98 – The Greek language is a means to understand Torah.**

“God shall enlarge Yefet, and he shall live in the tents of Shem – the beauty of Yavan will be in the tents of Shem.” Behold, it is permissible and desirable to use the external beauty – the Greek language, which is the beauty of the Greeks – as a helpful tool and as an exterior means for obtaining the essence and inner core, which is the wisdom of Torah and mitzvot.

This applies when the outward beauty is in “the tents of Shem,” which means that it serves the purpose of Torah. We must not, however, give something outside of Torah value in and of itself.

מגילה ט: “יפת אלוקים ליפת וישכון באהלי שם (בראשית ט:כז) - יפיותו של יפת יהא באהלי שם.” שהרי מותר ורצוי להשתמש בחיצוניות היפה – השפה היוונית שהיא “יפיותו של יפת” – ככלי עזר וכלבוש חיצוני לתכלית ולפנימיות שהיא חכמת התורה ומצוותיה.

במה דברים אמורים כשהיפי החיצוני הזה הוא “באהלי שם”, דהיינו משרת ומשמש את התכלית התורה. אבל ח”ו מלתת לדבר מחוץ לתורה חשיבות

6. **Ibid. p. 56 – Where did Greek intellectualism fail?**

Greek wisdom is the wisdom of the human intellect, dealing much with the sciences; they explored the laws of nature and became accomplished in this field in order to rule over nature. When the laws of nature are better known, there are more possibilities to utilize them. One who is master over nature becomes master over the world and its inhabitants. This is the whole desire of man in all generations – to expand his control more and more.

Although it is permissible for man to utilize nature for his needs, it becomes forbidden when he comes to feel that he can rely on his understanding and prowess alone without needing the kindness of God, leading him to disconnect from God and forget Him.

חכמת יוון היא חכמת השכל האנושי, שעסקה הרבה במדעי הטבע, הם חקרו את חוקי הטבע והחכימו בזה, כדי להשתלט על הטבע, כי ככל שידעית חוקי הטבע גדולה יותר, אפשרויות השימוש והשליטה בטבע רבות יותר, ומי שנעשה בעל הבית על הטבע הוא אדון על עולם ומלואו. זו כל שאיפת האדם בכל הדורות, להרחיב את שלטונו עוד ועוד.

אכן מותר לאדם לנצל את הטבע ולהשתמש בו לצרכיו, אך הדבר פסול ואסור כאשר מגיע להרגשה שיכול לסמוך על שכלו, ומסתדר בכל דבר לבד, ואיננו זקוק לחסדי הבורא, ומתנתק ממנו ושוכח אותו ח”ו. השקפת עולם זו מנוגדת בתכלית להשקפת העולם של

Such a world-view completely contradicts the outlook of the Jews and the Torah's teachings, which maintain that the essence of Creation and nature are intended to be subordinate to fulfilling God's Will. This was the heart of the conflict between Greece and the Jewish nation.

ישראל ולחכמת התורה, על פיה מטרת כל הבריאה והטבע הוא להשתעבד ולשרת את רצון ה', ועלינו לקדש את הכל לעבודת ה'. זה היה התוכן של המאבק בין היוונים לעם ישראל.

7. **Eichah Rabbah (Lamentations) 2:13 – What wisdom do the nations possess?**

If someone tells you that there is wisdom amongst the nations, believe him. [If someone tells you] that there is Torah amongst the nations, do not believe him.

אם יאמר לך אדם יש חכמה בגוים תאמן ... יש תורה בגוים אל תאמן

8. **Talmud Bavli, Berachot 58a – There are different blessings recited over Torah sages and non-Jewish scholars.**

One who sees an outstanding scholar of Torah wisdom recites, "Blessed are you our God, King of the universe, Who separated from His wisdom to those who fear Him."

הרואה חכמי ישראל אומר ברוך שחלק מחכמתו ליראיו.

One who sees a scholar of worldly wisdom recites, "Blessed are you our God, King of the universe, Who gave from His wisdom to man."

חכמי עובדי כוכבים אומר ברוך שנתן מחכמתו לבריותיו [לבשר ודם]

9. **Ma'adane Yom Tov, Berachot 58a – The reason we recite the different blessings.**

The reason that regarding outstanding Torah scholars [we recite "Who separated from His wisdom to those who fear Him"] is because their wisdom cannot reach the ultimate depth of Torah, since it is infinite. Therefore the syntax of the blessing is *chalak* – "separated," which means that it was a part of a greater entity. In contrast, the wisdom of the nations can ultimately be fully understood; therefore it is appropriate to use the language of *matanah* – a "gift," as all wisdom was given to them to be fully comprehended.

ורמ"י ז"ל נתן טעם בדבר לפי שחכמת חכמי ישראל בתורה א"א לבא עד תכונתה כי היא בלתי תכלית לכך אמר ל' חלק אבל חכמת חכמי עובדי כוכבים אפשר לבא עד תכליתן לפיכך שייך לשון מתנה שניתן להם כל החכמות והן כולן על שלמות תכליתן.

10. **Rabbi Chaim Friedlander, Sifsei Chaim, Vol. II, pp. 65-66 – The difference in the quest for Torah wisdom in contrast to other forms of knowledge.**

The Holy Torah is the revelation of God to the Jewish nation, in which He placed the ability to perfect man.

התורה הקדושה היא התגלות אלוקית מהבורא לעם ישראל, שנתן בה את הסגולה והכח לתקן את האדם.

Torah, as its name connotes, teaches man how to live a life of *Torat Chaim*, perfecting one's attributes and performing mitzvot in accordance with God's Will. The purpose of *Torah* is not just to make a person wiser, but through it, one can ethically develop and educate himself to achieve perfection. Any wisdom that does not improve the human character is not classified as wisdom.

The nations of the world did not merit a Divine revelation of *Torah*. Therefore, their quest for knowledge is for the purpose of gaining wisdom alone and does not instruct man to perfect his character. They are also of the opinion that the purpose of knowledge is to advance man, meaning that through wisdom man will rule over nature and make it subservient to his needs in a more efficient way. However, this wisdom does not inherently improve a person's character.

"תורה" כשמה שהיא המורה לאדם ומלמדת אותו איך להיות – "תורת חיים" – חיי שלימות במידות טובות ובעשיית המצוות כרצון השי"ת. תכלית חכמת התורה אינה רק להחכים את האדם, אלא שעל ידה האדם יחנך את עצמו ויבוא לידי שלמות. לדידינו כל חכמה שאינה משפרת את האדם אינה בגדר חכמה כלל.

האומות לא זכו להתגלות אלוקית-תורה. לכן חכמתם היא לשם חכמה, ואינה מחנכת את האדם להיות טוב יותר. גם הם בדיעה שהחכמה מטרתה להיטיב לאדם, כלומר, ע"י החכמה ישתלט האדם על הטבע וישעבד אותו לצרכיו ולנוחיותו בצורה יותר יעילה, בכך ייטב לאדם. אך החכמה אינה מטיבה ומשפרת את האדם.

11. *Ibid.* p. 53 – The Greek exile, even in the Land of Israel.

This time period is called the "Greek exile." The term "exile" does not only refer to time periods when the Jews were exiled from the Land of Israel, as was the case with the Babylonian exile, etc. "Exile" is mainly the removal of the Holy Presence (*Shechinah*), occurring when the spiritual connection between God and the Jewish people is weakened or disconnected. This comes about in situations where non-Jews rule over the Jews spiritually, and the Jews are influenced by their culture and behave according to the ways of the nations.

אעפ"כ תקופה זו נקראת גלות יון, כי המושג "גלות" אינו בדוקא כאשר גלינו מארץ ישראל, כמו שהיה בגלות בבל וכו', מפני ש"גלות" היא בעיקר גלות השכינה, דהיינו כאשר הקשר הרוחני בין עם ישראל לקב"ה מוחלש או מנותק ח"ו, וזאת ע"י שהגויים שולטים על עם ישראל באופן רוחני, כאשר הוא מושפע מתרבותם ומכוון את הליכותיו לפי אורחות החיים של הגויים.

SECTION IV. THE GREEK DECREES AGAINST THE JEWISH PEOPLE

1. Bereishit Rabbah 2:4 – Midrashic allusion to the decrees.

Rabbi Shimon ben Lakish explained the verse, “And the Earth was desolate and void and darkness was on the face of the deep” ... “And darkness” refers to the Greek Exile, which darkened the eyes of the Jews through its decrees as the Greeks told them, “Write on the horn of the ox that you do not have a share in the God of Israel.”

ר"ש בן לקיש פתר קריא בגליות והארץ היתה תהו...
והושך זה גלות יון שהחשיכה עיניהם של ישראל
בגזירותיהן שהיתה אומרת להם כתבו על קרן השור
שאין לכם חלק באלהי ישראל.

2. Rabbi Chaim Friedlander, Sifsei Chaim, Vol. II, pp. 57 – Purpose of the decrees.

... The purpose of the Greeks' decrees was to darken and conceal the vision of the Jewish people as the Chosen Nation, holy to God, treasured and different from all other nations. For this reason they decreed that the Jews could not perform circumcision or observe Shabbat, as these mitzvot are signs of the covenant between God and His nation, sanctifying their bodies to God – through circumcision, and time – with Shabbat. The Greeks instituted these laws to nullify the greatness of the Jews and make them equal to other nations.

...הכוונה שמטרת היוונים בגזירותיהם היתה להחשיך
ולכסות את המראה והתדמית של עם ישראל כעם
סגולה קדוש לה', הנבחר והשונה מכל העמים. לכן גזרו
על המילה והשבת (כמבואר במגילת אנטיוכוס) שהן
אות ברית בין השי"ת לישראל עמו, המקדשים לה' את
גוף האדם – המילה, ואת הזמן – השבת. את זאת עשו
היוונים כדי לבטל את מעלתם של ישראל ולהשוותם
לכל העמים.

3. Ibid., pp. 59-61 – Why write on an ox's horn?

Why did the Greeks specifically decree that this be written on an ox's horn as opposed to writing it publicly on the entrances to Jewish homes?

The Maharal explains that the Greeks wanted to remind the Jews of the transgression of the Golden Calf, because of which the Greeks wrongly concluded that God now despised the Jews and that their status as the Chosen People had been discontinued. The truth is, however, that God chose the Jews for eternity and loves them independently of any specific actions or events. Even after this incident they remained His nation.

“Write for yourselves” means to clarify and make clear to yourselves – for when a person writes something he attempts to elucidate his message more than when he speaks – that your existence and prowess is exclusively through nature, as the

מדוע גזרו לכתוב דוקא על קרן השור, ומדוע לא לכתוב
באופן בולט על פתחי הבתים?

המהר"ל (נר מצוה עמוד טו ולהלן) מבאר את הסיבה
לכתיבה על קרן השור, שרצו להזכיר לכלל ישראל
את חטא העגל שבגללו מאס בהם השי"ת, ולכן חדלו
מאז מלהיות העם הנבחר. אך האמת היא שהשי"ת
בחר בישראל בחירה נצחית ואהב אותם אהבה שאינה
תלויה בדבר וגם לאחר שחטאו הם עמו.

“כתבו לכם” היינו תבררו ותבהירו לעצמכם – כי
כאשר אדם כותב דבר הוא משתדל להבהיר את
הדברים יותר מאשר בדיבור – שהקיום והכח שלכם
הוא על ידי השימוש בטבע, שהרי השור הוא הסמל
לכוחות הטבע, והקרן היא המבטאת את החוזק של

ox is the symbol of the powers of nature and its horn expresses its strength. By ordering the Jews to write on the ox's horn "You have no part in the God of Israel," the Greeks hoped that the Jews would recognize that nature alone drives Creation, that man by using his mind is all-powerful [and not God], and he can use nature as he wishes.

השור. כלומר, בכך שתכתבו על קרן השור "שאינ לכם חלק באלוקי ישראל", תשרישו ותחזקו בנפשכם את ההכרה שהטבע הוא המוביל את הבריאה, והאדם בכח שכלו משתמש בטבע כרצונו והוא בעל הבית ובעל הכוחות.

4. Bereishit 2:1-3 – The observance of Shabbat.

The heavens and earth and all of their hosts were completed, and God finished on the seventh day His work that He had done. And God blessed the seventh day and sanctified it, for He rested on it from all His work that God created in order to do.

ויכלו השמים והארץ וכל צבאם:
ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה וישבת
ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה:
ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש אתו כי בו שבת
מכל מלאכתו אשר ברא אלהים לעשות:

5. Bereishit 17:9-12 – Circumcision.

And God spoke to Avraham (Abraham), "You shall guard My covenant, you and your descendants after you for all generations. This is the covenant that you shall guard between Me and your children and your descendants after you; you will circumcise every male. And you will circumcise the flesh of your *orlah* and it will be a sign between Me and your children. At eight days old you shall circumcise every male throughout your generations..."

ויאמר אלהים אל אברהם ואתה את בריתי תשמר אתה
וזרעך אחריך לדרתם:
זאת בריתי אשר תשמרו ביני וביניכם ובין זרעך אחריך
המול לכם כל זכר:
ונמלתם את בשר ערלתכם והיה לאות ברית ביני
וביניכם:
ובן שמנת ימים ימול לכם כל זכר לדרתיכם...

6. Midrash Tanchuma, Tazria 5 – Man's role is to complete the world.

The wicked Turnus Rufus asked Rabbi Akiva, "Whose actions are more beautiful, those of God or of man?" He replied, "Those of man are more beautiful." Turnus Rufus said, "Can man create something similar to the heavens and the earth?" Rabbi Akiva responded, "Do not ask me something which is beyond the capability of man ... rather ask me something which is within the capability of man." He asked, "Why do you circumcise yourselves?" Rabbi Akiva said, "I knew that it was this topic that you meant earlier and therefore stated that the actions of man are more beautiful than those of God." Rabbi Akiva brought him raw wheat and cake. He said, "This [wheat] is the work of God and this [cake] is the work of man."

מעשה ששאל טורנוסרופוס הרשע את ר' עקיבא איז
מעשים נאים של הקב"ה או של בשר ודם.
א"ל של בשר ודם נאים
א"ל טורנוסרופוס הרי השמים והארץ יכול אדם
לעשות כיוצא בהם
א"ל ר"ע לא תאמר לי בדבר שהוא למעלה מן הבריות
שאין שולטין עליו אלא אמור דברים שהם מצויין בבני
אדם.
א"ל למה אתם מולין?
א"ל אני הייתי יודע שעל דבר זה אתה שואלני ולכך
הקדמתי ואמרתי לך שמעשה בני אדם נאים משל
הקב"ה.
הביא לו ר"ע שבליים וגלוסקאות. א"ל אלו מעשה
הקב"ה ואלו מעשה ידי אדם.
א"ל אין אלו נאים יותר מן השבליים.

7. Shemot (Exodus) 12:1-2 – Sanctification of the New Month.

And God spoke to Moshe (Moses) and Aaron in the land of Egypt saying, “This month will be for you the beginning of the months, it is the first [month] for you of the months of the year.”

ויאמר ה' אל משה ואל אהרן בארץ מצרים לאמר:
החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי
השנה.

8. Rabbi Gedaliah Schorr, Ohr Gedaliyahu, p. 78 – Sanctification of the New Month.

The Greeks wanted to nullify Rosh Chodesh, Shabbat, and circumcision. We need to understand why the Greeks were opposed to the mitzvah of sanctifying the new month, as this only includes arranging the order of the months. The explanation is that the Greeks wanted to destroy the power of renewal inherent within the Jew and the ability to release himself from habit and rote. This power of renewal is related to Rosh Chodesh and to sanctifying the new moon, as is hinted in the words we say when we sanctify the new month, “That in the future they (the Jewish people) will be renewed like her (the new moon).” On Rosh Chodesh a person is given the power to renew himself like the moon that is renewed each month. By seeing that the moon is renewed, we come to understand that there is an influence of renewal in the world.

היונים רצו לבטל חודש שבת ומילה, וצריכין להבין
למה התנגדו היונים למצות קידוש החודש, שיש בה
רק ענין של סידור סדר החדשים, אלא כבר ביארנו
שהיונים רצו לבטל הכח ביד היהודי לחדש את עצמו,
ולצאת מתוך ההרגל וההתישנות, והכח הזה של חידוש
שייך לר"ח ולקידוש הלבנה וכמרומוז במה שאומרים
בנוסח של קידוש לבנה, “שעתידין להתחדש כמותה”,
כי בראש חודש ניתן הכח באדם לחדש את עצמו,
דוגמת הלבנה שנתחדש בכל ר"ח, כי אם אנו רואים
שהלבנה מתחדשת, רואים אנו שיש השפעה של
התחדשות אז להעולם.

9. Rashi Talmud Shabbat 23a – Jewish family life.

The Greeks decreed that the Jewish brides needed to visit the foreign governor prior to their wedding night.

שגזרו יונים על כל בתולות הנשואות להיבעל לטפסר
תחלה

10. Ba'al HaTurim, Bereishit 26:22 – Jewish family life.

The third well dug by Yitzchak (Isaac) is called Rechovot. This refers to the future, when the Greeks decreed that the Jewish wives could not immerse [in a mikvah] in order to prevent the Jews from having children. God made a miracle and each family found a mikvah in their own home. This is the connotation of the verse, “[God has granted us ample space] and we can be fruitful in the Land.”

רחובות. כנגד יון שגזרו שלא יטבלו כדי למונעם מפריה
ורביה, ונעשה להם נס ונודמן להם מקוה בבית לכל
אחד ואחד (מדרש מעשה חנוכה). וזהו “ופרינו בארץ”.

11. **Rabbi Shlomo Wolbe, Alei Shur, Vol. II, p. 458** – The Greeks aimed to detach the Jewish people from tradition, holiness, and from being the Chosen People.

The Jewish exile by the Greeks darkened the eyes of the Jews [it obscured their ability to have clarity of understanding]. Not only did the Greeks enact many decrees against the Jews in order to have them forget the Torah and bring darkness upon them, but they also intended to remove the Jews from being the Chosen Nation, to become detached from the Jewish tradition, and then assimilate. This would undermine the essence of the holy nation!

גלות התורה בין החשיכה עיני ישראל. די בגזירות להשיחם תורה כדי להחשיך להם. ועוד זאת שהתכוונו להעבירם מחוקי רצונו יתברך ולדהותם מלהיות העם הנבחר להיות בני חורין ו"מתעלים" – הרי זה פוגע בעצם מהותה של האומה הקדושה!

SECTION V. THE GREEK ATTACK AND DESECRATION OF THE TEMPLE

There are two sources in the Mishnah referring to the Greek attack and desecration of the Temple:

1. **Mishnah Midot 1:6**

There were thirteen breaches made in the [Temple Mount wall] by the Greeks.

ושלש עשרה פרצות היו שם שפרצום מלכי יון.

2. **Ibid. 2:3**

There were four chambers in the Beit HaMokad (where the Kohanim resided during their rotation in the Temple) ... In the northeastern chamber, the Chashmonaim stored the stones of the Altar that had been desecrated by the Greeks. (The Chashmonaim then built a new Altar.)

וארבע לשכות היו בבית המוקד ... מזרחית צפונית בה גנזו בני חשמונאי את אבני המזבח ששקצום מלכי יון.

SECTION VI. WHY THE GREEKS INSTITUTED THEIR DECREES

1. **Bach, on Tur Shulchan Aruch, Orach Chaim, 670 – Laxity towards Jewish service in the Temple.**

On Chanukah, the main reason for the decree upon the Jews was because they were lax in their service of God in the Temple. Accordingly, the Heavenly Decree was to take away the Temple Service from them ...

אבל בחנוכה עיקר הגזירה היתה על שהתרשלו
בעבודה וע"כ היתה הגזירה לבטל מהם העבודה....

2. **Rabbi Shlomo Wolbe, Alei Shur, Vol. II, p. 456 – The Greek decrees corresponded directly to their causes.**

We have gained a new clarity: Decrees do not come without reason! The decrees came measure for measure: If there had been no weakening in their Divine Service, there would have been no decree by the Greeks [to abolish the Temple Service] ...

פנים חדשות ראינו כאן: גזירות אינן באות בלי סיבה!
והגזירה באה במידה כנגד מידה: אם לא היתה איזו
התרשלות בעבודה – לא היו גזירות היוונים

3. **Rambam, Hilchot Avodat Yom HaKippurim (Laws of the Yom Kippur Service) 1:7 – Disregard for the authenticity of the Oral Torah.**

In the days of the Second Temple, denial (*minnus*) blossomed in Israel. The Tzadukim appeared ... who denied the Oral Torah.

בימי בית שני צץ המינוח בישראל ויצאו הצדוקין ...
שאינן מאמינים בתורה שבעל פה

SECTION VII. DEDICATION TO JUDAISM TRIGGERS AND ETERNALIZES THE CHANUKAH MIRACLES

PART A. DEDICATION TO THE MENORAH IS GROUNDED IN JEWISH HISTORY

The Kohanim are entrusted with lighting the Temple Menorah.

1. **Bamidbar (Numbers) 8:1 – 2**

And God spoke to Moshe saying, "Speak to Aaron and say to him, 'When you kindle the lights, the seven lights shall illuminate the Menorah.'"

וידבר ה' אל משה לאמר: דבר אל אהרן ואמרת אליו
בהעלתך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת
הנרות:

2. Midrash in Megillat Sassim LeRabbeinu Nissim, quoted in Ramban on Bamidbar 8:2

Said the Holy One, Blessed be He, to Moshe, "Speak to Aaron and say to him, 'There is another dedication [of the Temple] that has the lighting of lamps, and I will do this for the Jewish Nation through your children by miracles and a redemption; and the dedication will be called in their name; this is the Temple dedication by the children of the Chashmonaim.'"

אמר לו הקב"ה למשה דבר אל אהרן ואמרת אליו, יש חנכה אחרת שיש בה הדלקת הנרות ואני עושה בה לישראל על ידי בניך נסים ותשועה וחנוכה שקרויה על שםם, והיא חנכת בני חשמונאי

PART B. WHAT WAS EXTRAORDINARY ABOUT THE JEWISH RESPONSE TO THE DECREES THAT ETERNALIZED CHANUKAH?

1. Rabbi Shlomo Wolbe, Alei Shur, Vol. II, p. 456 – Risking their lives for Judaism.

When the Kohanim risked their lives for the Divine Service with unswerving dedication, they immediately saw miracles: 1) In the war – "God gave over the strong into the hands of the weak, etc." and 2) through the rededication of the Temple Service – with the miracle of the flask of oil.

וכאשר הכוהנים מסרו נפשם על העבודה – מיד ראו שוב נסים, הן במלחמתם – "מסרת גבורים ביד חלשים" וכו' – והן בהחזרת העבודה – בנס הפך שמן.

2. Rav Eliyahu Dessler, Michtav M'Eliyahu, Vol. II Committee for the Publication of the Writings of Rabbi Dessler, Jerusalem, p.114 – Total altruistic commitment to Jewish life.

Through the total and absolute dedication of the Chashmonaim to Judaism, they rose to the level of being purely selfless in their commitment, and this was the essential spiritual reason that they merited to overcome the Greeks. And the miracle of the oil, that the lights were not extinguished, showed them a sign from Heaven which revealed that their hearts contained an eternal inner light.

אך במסירת נפשם של החשמונאים עלו למדרגת לשמה גמור, וזאת היתה הסיבה האמיתית הרוחנית שמחמתה זכו להתגבר על היוונים. ובנס השמן שנרות המנורה לא כבו הראו להם סימן מן השמים שנתגלה בלבם האור הפנימי שאין לו הפסק לעולמים.

3. Bach, on Tur Shulchan Aruch, Orach Chaim, 670 – In response to their dedication, why was the miracle through the candles?

When the Jews repented and began to wholeheartedly dedicate their lives to the service of God, He saved them through the Kohanim, those who performed the service in the Temple. This is why the miracle was done with the candles – since the Jews risked their lives for the sake of performing the Temple Service (which included lighting the Menorah). Therefore, these days were instituted solely for celebration with thanksgiving and praising God, which is a function of the heart.

וכשחזרו בתשובה למסור נפשם על העבודה הושיעם ה' ע"י כהנים עובדי העבודה בבית השם. על כן נעשה הנס ג"כ בנרות תחת אשר הערו נפשם למוות על קיום העבודה, ולפיכך לא קבעום אלא להלל ולהודות שהיא העבודה שבלב.

וכשחזרו בתשובה למסור נפשם על העבודה הושיעם ה' ע"י כהנים עובדי העבודה בבית השם. על כן נעשה

[The miracle transpired as a result of their change of attitude – heart; thus the celebration is conducted in a way which is reminiscent of this.]

הנס ג"כ בגרות תחת אשר הערו נפשם למות על קיום העבודה, ולפיכך לא קבעום אלא להלל ולהודות שהיא העבודה שבלב.

PART C. HARD WORK AND PERSEVERANCE ARE ESSENTIAL FOR SPIRITUAL GROWTH

1. Rabbi Aharon Kotler, Mishnas Rabbi Aharon, Vol. III, p. 73 – Spiritual accomplishments are only achieved through hard work.

Another observation concerning the miracle of Chanukah is in regard to our Sages' statement: "Any mitzvah for which the Jews sacrificed their lives is still widespread amongst them, such as distancing themselves from idol worship and performing circumcision"... This is because all spiritual accomplishments can only be achieved through hard work – even to the point of self-sacrifice, as this is the main purpose of man's existence in this world ... The purpose of Creation is to strive for spiritual accomplishment in order that one should acquire his portion in the World to Come ... as our Sages said, "Torah, the World to Come and the Land of Israel are acquired only through difficulty" ... This concept is true regarding every individual's personal growth ... and it depends on each person's freedom of choice.

עוד נתבונן בנס חנוכה מה שאמרו חז"ל (שבת קל, א) כל מצוה שמסרו נפשם עליה עדיין היא מקוימת בידם, כגון ע"ז ומילה... והענין, כי כל הקנינים הרוחניים אין להשיגם אלא בעמל רב עד כדי מסי"נ, ועד בכלל. דזה עצם תכלית בריאת האדם בעוה"ז.... ותכלית הבריאה הוא העמל על הקנינים הרוחניים, שיקנה בעמלו את עולמו,.... וזהו שאמרו (ברכות ה:א) וכולם תורה ועוה"ב וא"י – לא ניתנו אלא ע"י יסורין... וכן הוא דרך קנינו של היחיד... כי זה תלוי בבחירתו.

2. Ibid. pp. 73-74 – Recognizing that spiritual achievements require Divine assistance.

Anything that comes to someone through effort is meaningful to him and he guards it, for he cares about the hard work he expends. Anything that comes easily to someone is regarded lightly by him ... To quote our Sages, "When someone does a good deed for another person who does not appreciate the kindness, is as if he threw a stone into *Markolis* [a form of idolatry which destroys valuable objects]". In effect, it is as if he did not actually perform the deed at all.

In order to achieve accomplishment in Torah and in all areas of spirituality, Heavenly assistance is required, and if one does not recognize the Divine origin of this assistance it can be discontinued, as support is not awarded to one who does not appreciate it ...

On the one hand, making an effort to study Torah enables the recognition of its importance, and conversely recognizing its value brings one to study.

... כי כל דבר שבא לאדם בטורח חשוב בעיניו ושומר עליו, כי חס על טרחתו וכוחותיו, וכל שבא לו בקלות נקל בעיניו.... וכמשאז"ל (חולין קלג:א) כל העושה טובה למי שאינו מכירה כאילו זורק אבן למרקוליס, היינו שאינו עושה לו טובה בעצם.

והנה לתורה, ולכל עניני רחניות, צריך סייעתא דשמיא, ולמי שאין מכיר בערך הדברים אין נותנים, דאין עושים טובה למי שאין מכיר בה....

והנה העמל בתורה מביא להכרת חשיבותה, ומצד שני הרי הכרת ערך התורה הוא המביא לידי עמל....

3. Rabbi Shlomo Wolbe, Alei Shur, Vol. II, pp. 456 -7 – The long-term impact of Chanukah.

Behold, Chanukah is the holiday of spiritual strengthening! We can learn from the salvations and wars of Chanukah the uncompromising dedication to Jewish life. If we are worthy, the strength we derive from Chanukah will accompany us throughout the year, as this is the special influence this holiday can impact.

הרי זהו חג החיזוק! כל מה שניתן לנו ללמוד מהתשועות והמלחמות בחג זה, הוא: מסירת נפש! אילו זכינו, היינו מפיקים מחנוכה חיזוק למשך כל השנה, כי זוהי סגולת החג.

SECTION VIII. WHAT IS THE SYMBOLISM OF THE MENORAH AND ITS LIGHT?

PART A. THE SHECHINAH – THE PRESENCE OF GOD

1. Talmud Bavli, Shabbat 22b

And does He need the light of the Menorah? ... Rather the Menorah is testimony to the entire world that the Divine Presence rests on the Jewish people.

וכי לאורה הוא צריך... אלא עדות היא לבאי עולם שהשכינה שורה בישראל...

PART B. THE LIGHT OF TORAH

The illumination from the candles of the Menorah is compared to the light that comes from Torah study.

1. Bereishit Rabbah 3:5

Rabbi Simon said, "The word 'light' is written five times [in the first paragraph of the Torah] corresponding to the five books of the Torah."

א"ר סימון ה' פעמים כתיב כאן אורה כנגד חמשה חומשי תורה

2. Talmud Bavli, Ketubot 111b

All those that utilize the light of the Torah – the light of the Torah sustains them.

כל המשתמש באור תורה אור תורה מחייהו

3. Mishlei (Proverbs) 6:26

A good deed is like a candle and the Torah is light.

כי נר מצוה ותורה אור...

4. Rabbi Aharon Kotler, Mishnas Rabbi Aharon, Vol. III, p. 68

The miracle of Chanukah comes to teach the Jews for all generations, before the long exile ... that the Menorah and the candles symbolize Torah, as it says, "... and Torah is light," and it is known that oil also symbolizes light ...

גם חנוכה בא להורות לכל ישראל לדורות, לפני הגלות הארוך, ... שהמנורה והנרות רומזים לתורה... (משלי ו:כג) "ותורה אור", וכידוע גם שמן הוא סמל האורה. ...

PART C. THE ORAL LAW AND RABBINIC AUTHORITY

As the Rambam explained above, in Hilchot Avodat Yom HaKippurim 1:7, there was a denial of the Oral Law during the Second Temple period. Chanukah reaffirmed the importance of both the Oral Law and rabbinic authority.

1. **Rabbi Gedaliah Schorr, Ohr Gedalyahu, Chanukah, p. 22 – The Temple contained holy vessels symbolic of both the Written Torah and the Oral Torah.**

In the Temple and the Tabernacle there were two special vessels among the others: the Ark containing the Two Tablets and the Menorah. The Ark, which was behind the curtain, inside the Holy of Holies, served as the foundation for the Written Law. All the prophecies that Moshe heard emanated from above the lid of the Ark, as it is written, “And I will meet with you there and I will speak with you from above the lid of the Ark, from between the two Cherubs.” From there came the influence of the Written Law to the nation of Israel. Outside the curtain to the Holy of Holies was the Menorah, which was the source of influence of the Oral Law to the Torah Sages.

בהמקדש והמשכן היו שני כלים, הארון שבו היו מונחין לוחות העדות, והמנורה, הארון שהוא לפנים מהפרוכת הי' יסוד של תושב"כ, וכל הנבואות ששמע משה הי' מעל הכפורת, כדכתיב (שמות כה:כב) ונועדתי לך שם ודברתי אתך מעל הכפורת מבין שני הכרובים, שמשם הי' ההשפעה של תושב"כ לכלל ישראל, ומחוץ לפרוכת הי' המנורה, שמשם הי' השפעת החכמה והתושבע"פ לחכמי התורה.

2. **Ibid. p. 22 – The Oral Torah has a special association with gaining wisdom.**

A hint to the symbolism of the Menorah is cited by our Sages in the Talmud, “One who wants to gain wisdom should face [the Menorah] located in the southern part of the Temple [during prayer].” The Menorah is associated with wisdom, and the influence of wisdom is through the teachings of the Jewish Sages.

ורמו לדבר הוא מה שאמרו חז"ל (בבא בתרא כה) הרוצה להחכים ידרים וסימנך... ומנורה בדרום, שהמנורה היא ענין חכמה, והשפעת החכמה לחכמי ישראל.

3. **Rabbi Yitzchak Hutner, Pachad Yitzchak, Chanukah, Ma'amar 1 – Talmudic reference to writing down the Written Torah and not writing the Oral Torah.**

It is known that there are parts of Torah that are intended to be written down and there are parts that are not meant to be written down [and remain part of the Oral Tradition] as it is taught in the Talmud Yoma 29a:

Megillat Esther is compared to the morning: Just like the morning is the end of the night, the events of Purim were the last miracles. The Talmud asks, “What about the Chanukah miracles?” The Talmud answers, “We are referring to the events of Purim which are intended to be written in the Megillah.” [On the other hand, the miracles of Chanukah were not intended to be written down, but to be part of the Oral Tradition.]

ידועים הם הדברים כי ישנם דברי תורה שניתנו להיכתב, וישנם דברי תורה שלא שניתנו להיכתב... אלא שיעויין יומא דף כט.

דנמשלה אסתר לשחר מה שחר סוף הלילה אף אסתר סוף הנסים, ופריך והא איכא חנוכה, ומשני ניתנה להכתב קא אמרינן.

The primary source for rabbinic authority is based in the Talmudic discussion regarding the commandment

to light the Chanukah candles.

4. Talmud Bavli, Shabbat 23a

What is the blessing [recited upon lighting Chanukah candles]? One blesses, “[Blessed are You God, our God, King of the universe] who has commanded us to light the Chanukah candles.”

Where is the Biblical source of this command? (Chanukah observance was legislated during the Second Temple period; how can there be a Biblical basis for its commemoration?) Rav Aviya said, “From ‘Do not swerve [from the things they tell you...]’” (Devarim 17:11). Rav Nechemiah said, “[From the verse] ‘Ask your father and he will tell you, [ask] your Elders and they will tell you’” (Devarim 32: 7).

מאי מברך? מברך אשר קדשנו במוצותיו וצונו להדליק נר של חנוכה.

והיכן צונו? רב אויא אמר: (דברים יז) מלא תסור.
רב נחמיה אמר: (דברים לב) שאל אביך ויגיד וקניך ויאמרו לך.